

UCHWAŁA NR XXXV/687/17
RADY MIASTA OŚWIĘCIM

z dnia 31 maja 2017 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2016 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu za 2016 rok, jak w załączeniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Piotr Hartig
Piotr Hartig

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/687/17

Rady Miasta Oświęcim

z dnia 31 maja 2017 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W OŚWIĘCIMIU ZA 2016 ROK**

Maj 2017 r.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie s. 3
2. Kadra Ośrodka s. 4
3. Klienci pomocy społecznej s. 6
4. Kryteria przyznawania świadczeń z pomocy społecznej s. 7
5. Dominujące problemy klientów pomocy społecznej s. 11
6. Świadczenia pozamaterialne - praca socjalna s. 15
7. System pomocy osobom bezdomnym s. 21
8. Realizacja "Programu pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015 - 2020" s. 26
9. Działalność Klubu Wolontariatu i realizacja prac społecznie użytecznych na terenie miasta Oświęcim s. 29
10. Zadania obejmujące realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów i świadczeń wychowawczych s. 31
11. Potrzeby z zakresu pomocy społecznej s. 35

Rozdział 1.

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu został powołany Uchwałą Nr XVIII/81/91 Rady Miejskiej w Oświęcimiu z dnia 18 kwietnia 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Ośrodek działa w oparciu o Statut nadany mu przez Radę Miasta Oświęcim oraz Regulamin Organizacyjny zatwierdzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Głównym przedmiotem działalności Ośrodka jest wykonywanie szeroko rozumianych zadań pomocy społecznej, w tym przede wszystkim określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

Ponadto, Ośrodek realizując zadania z zakresu pomocy społecznej podejmuje szereg działań polegających na rozwijaniu nowych form wsparcia, w tym organizuje dla osób potrzebujących pomoc wolontarystyczną w ramach Klubu Wolontariatu oraz realizuje projekty i programy mające na celu usamodzielnienie i integrację społeczną osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Obok zadań pomocy społecznej, Ośrodek w roku 2016 wykonywał także inne zadania miasta Oświęcim, w tym zlecone z zakresu administracji rządowej. Zadania te obejmowały:

1) realizację świadczeń rodzinnych, regulowanych ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 ze zm.),

2) realizację zasiłków dla opiekunów, przysługujących osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r., w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, regulowanych ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 162 ze zm.),

3) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 1793 ze zm.),

4) udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów, regulowanej ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),

5) wspieranie rodziny i współfinansowanie pieczy zastępczej, regulowane ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 697),

6) udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim, tj. stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego, które są regulowane ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.),

7) realizację świadczenia wychowawczego, regulowanego ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zm.),

8) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),

9) przeciwdziałanie narkomanii, regulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783),

10) przeciwdziałanie alkoholizmowi, zgodnie z "Gminnym programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2016", stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XVII/334/15 Rady Miasta Oświęcim z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2016,

11) gospodarowanie częścią gminnego zasobu mieszkaniowego miasta Oświęcim (budynek mieszkalny przy ul. Leszczyńskiej 2 w Oświęcimiu),

12) koordynowanie organizacją i realizacją prac społecznie użytecznych realizowanych w ramach podmiotów miejskich.

Rozdział 2.

KADRA OŚRODKA

Kadrę Ośrodka wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. stanowiły 74 osoby, zatrudnione w ramach 73,13 etatów, w tym:

* dyrektor i zastępca dyrektora - 2 osoby,

* 35 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, w tym:

a) 1 osoba - Główny Specjalista Działu Pomocy Środowiskowej,

b) 19 pracowników I i II Sekcji Terenowych Pracowników Socjalnych,

- c) 5 pracowników Schroniska dla osób bezdomnych,
- d) 3 pracowników Domu Socjalnego, w tym mieszkań chronionych,
- e) 7 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej, w tym 3 asystentów rodziny,
- * 14 pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych i Spraw Alimentacyjnych,
- * 23 pracowników obsługi kadrowej, płacowej, księgowej i świadczeń pomocy społecznej.

Warto zaznaczyć, że w Ośrodku pracuje wyspecjalizowana kadra, która w sposób stały i systematyczny podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. Struktura poziomu wykształcenia pracowników Ośrodka kształtuje się w sposób następujący:

- * 77,03 % pracowników Ośrodka posiada wykształcenie wyższe,
- * 22,97 % pracowników posiada wykształcenie średnie.

Specyfika problemów występujących w lokalnym środowisku powoduje, iż świadczenie pracy socjalnej wymaga coraz większej specjalizacji i profesjonalizacji usług, dlatego pracownicy Ośrodka uczestniczą w szeregu przedsięwzięć edukacyjnych mających na celu podniesienie kompetencji zawodowych.

Na dzień 31.12.2016 r. Kadra Ośrodka ze względu na poziom doskonalenia zawodowego przedstawiała się następująco:

- 13 pracowników socjalnych posiada ukończoną specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny,
- 8 pracowników Ośrodka posiada ukończone studia podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej,
- 2 pracowników Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej posiada ukończone studia podyplomowe w zakresie interwencji kryzysowej,
- 1 pracownik Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej posiada ukończone studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego.

W odniesieniu do pozostałych pracowników administracyjno-biurowych oraz zarządzających zakładem pracy poziom doskonalenia zawodowego kadry przedstawia się następująco:

- 1 osoba ma ukończone studia doktoranckie w zakresie prawa,

- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe w zakresie zarządzania w administracji publicznej,
- 2 osoby posiadają ukończone studia podyplomowe z zakresu zamówień publicznych,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu informatyki dla nauczycieli,
- 1 osoba ma ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania pracą i zasobami ludzkimi.

W odniesieniu do potrzeb konieczne jest utrzymanie kadry pracowniczej na dotychczasowym poziomie etatyzacyjnym. Ponadto, w związku z ciągłymi zmianami przepisów prawa w wielu obszarach działalności Ośrodka potrzebne jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych nie tylko wśród pracowników merytorycznych pomocy społecznej, ale również przez pracowników obsługi kadrowej, księgowo-płacowej, zamówień publicznych, obsługi informatycznej oraz świadczeń pomocy społecznej i innych świadczeń realizowanych przez Ośrodek.

Rozdział 3.

KLIENCI POMOCY SPOŁECZNEJ

W Oświęcimiu wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zamieszkiwało **39.215** mieszkańców (informacja GUS). Spośród nich Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu objął wsparciem finansowym, rzeczowym i usługowym **1.703** rodziny, w których żyło **3.378** osób. W tym, **283** środowiska skorzystały z pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej, w środowiskach tych żyły **604** osoby. Analizując liczbę osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w 2016 r. w stosunku do liczby mieszkańców miasta Oświęcim, pomocą zostało objętych **8,6 %** mieszkańców.

Podstawowym narzędziem w oparciu, o które przyznaje się świadczenia z pomocy społecznej jest **rodzinny wywiad środowiskowy**. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny albo w miejscu jej pobytu. W 2016 roku pracownicy socjalni przeprowadzili **4.181** wywiadów środowiskowych.

Przyznanie pomocy społecznej w niemal wszystkich formach następuje w drodze decyzji administracyjnej. W roku 2016 wydano **10.050** decyzji administracyjnych. Były to m. in. decyzje przyznające: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, pokrycie kosztów posiłków w szkołach i przedszkolach, prawo pobytu w ośrodkach wsparcia oraz decyzje kierujące do DPS. Wydawane były również

decyzje odmawiające przyznania w/w form pomocy, czy też decyzje zmieniające wcześniejsze rozstrzygnięcia.

W celu zaspokojenia podstawowych potrzeb osób i rodzin (środków) starających się o udzielenie pomocy społecznej w 2016 r. MOPS realizował wymienione świadczenia m. in. w formie rzeczowej, usługowej i finansowej na łączną kwotę **5.010.788 zł**.

Rozdział 4.

KRYTERIA PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określa ustawa o pomocy społecznej, zgodnie z którą prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **634 zł**,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **514 zł**,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Prawo do świadczeń przysługuje osobom i rodzinom, których dochody nie przekraczają w/w kryteriów dochodowych przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów trudnej sytuacji życiowej wymienionego w tabeli w Rozdziale 5. Ponadto, w 2014 r. Rada Miasta Oświęcim podjęła uchwałę o przystąpieniu do wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014 - 2020, gdzie w konsekwencji podwyższono do 150 % kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania świadczenia w formie zasiłku celowego oraz w formie posiłku.

MOPS realizuje zadania pomocy społecznej zarówno w ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej, jak również w ramach zadań własnych gminy, do których należy przyznawanie różnych form pomocy o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym. Udzielanie fakultatywnych form pomocy realizowane jest w ramach uznania administracyjnego organu wydającego decyzję. W takim przypadku uzasadnienie decyzji nabiera szczególnego znaczenia i wymaga wyczerpującego uzasadnienia faktycznego i prawnego podjętego rozstrzygnięcia. Do takich decyzji należą m.in. decyzje o przyznaniu zasiłku celowego czy też odmowie przyznania świadczenia. Ponadto, szczególnego i czasochłonnego uzasadnienia wymagają także decyzje zmieniające podjęte pierwotnie rozstrzygnięcia, decyzje wstrzymujące przyznane świadczenie oraz decyzje zarządzające zwrot nienależnie pobranych świadczeń i inne.

W celu realizacji **zadań zleconych** gminie z zakresu administracji rządowej w okresie **od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. ogółem** wydano 172 decyzje, w tym m. in.:

- * decyzji kierujących do ŚDS - 75

- * decyzji zmieniających podjęte rozstrzygnięcie - 27

- * decyzje:

- przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 42

- zmieniające podjęte rozstrzygnięcie - 27

- o umorzeniu postępowania w/s specjalistycznych usług opiekuńczych - 1.

Ponadto, w roku 2016 z upoważnienia Prezydenta Miasta Oświęcim **dla 83 osób** wydano **109 decyzji** potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Realizowano również zadanie w postaci wypłaty wynagrodzenia na rzecz opiekuna prawnego. Z tej formy świadczenia skorzystała jedna osoba, a wynagrodzenie zostało wypłacone na łączną kwotę 1.800 zł.

Natomiast w **zakresie zadań własnych** wydano 9.597 decyzji administracyjnych, w tym m. in.:

decyzji przyznających:

- * zasiłki stałe - 91,

- * zasiłek celowy - 4.141,

- * zasiłek okresowy - 2.283,

- * specjalne zasiłki celowe - 838,

- * żywienie dla dzieci: obiady w szkołach i przedszkolach - 179,

- * obiady dla dorosłych - 89,

- * usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze - 310,

- * prawo pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych - 156,

- * prawo pobytu w DDP MD - 144,

- * prawo pobytu w DDP OS - 113,

- * prawo pobytu w mieszkaniu chronionym - 49,

* opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób realizujących kontrakty socjalne - 0,

* pomoc rzeczowa z magazynu MOPS - 0,

a także decyzje:

* zmieniające wysokość zasiłku stałego - 121,

* odmawiające przyznania lub przeliczenia pomocy w formie zasiłku stałego - 7,

* odmawiające przyznania pomocy finansowej w formie zasiłku okresowego i celowego oraz odmawiające przyspieszenia terminu wypłaty świadczeń - 179,

* odmawiające przyznania prawa pobytu w SCH, MCh - 3,

* o umorzeniu postępowania w/s przyznania w/w form pomocy - 48,

* zarządzające zwrot nienależnie pobranych świadczeń - 80,

* zmieniające dotyczące w/w form pomocy i wygaszające - 752,

* wydawane po ponownym rozpatrzeniu sprawy - 1,

* postanowienia - 8,

* sprawienie pogrzebu - 5.

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. struktura większości wydatków udzielonej pomocy przedstawia się następująco:

Zasiłki stałe

Kwota dotowana z budżetu państwa: 1.085.752 zł

Osoby samotnie gospodarujące - 194 osoby, 2.001 świadczeń, kwota 1.016.198 zł

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na osobę: 436,51 zł

Osoby pozostające w rodzinie: 36 osób, 281 świadczeń, kwota: 69.554 zł

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na osobę: 161,00 zł

Zasiłki okresowe:

Liczba rodzin - 761, liczba świadczeń 5.349, łączna kwota: 1.330.993 zł, w tym:

Kwota dotowana z budżetu państwa - 1.330.993 zł,

Średnia miesięczna wysokość zasiłku na rodzinę - 145,75 zł.

Zasilki celowe finansowane w całości ze środków własnych Miasta, w tym między innymi:

- na zakup odzieży - liczba osób: 220, liczba świadczeń: 330, łączna kwota: 23.100 zł,
- na zakup leków - liczba osób: 200, łączna kwota: 13.895,08 zł,
- na zakup opału - liczba osób: 237, łączna kwota: 130.000,00 zł.

Pomoc w formie posiłku:

Liczba dzieci w szkołach i przedszkolach - 485

Liczba osób dorosłych - 49

Łączna kwota - 214.734 zł

W 2016 r. wydano 5 decyzji kierujących do Domu Pomocy Społecznej, 5 osób otrzymało decyzję o odpłatności w DPS, 2 osoby otrzymały decyzje o umorzeniu postępowania, 1 osobie odmówiono skierowania do DPS. Ponadto, 7 osób otrzymało decyzje zmieniające odpłatność w DPS. W sumie w DPS przebywało 30 mieszkańców miasta Oświęcim, za których miasto w 2016 r. pokrywało koszty pobytu w łącznej kwocie 719.903,00 zł.

W 2016 r. wpłynęło 12 odwołań od wydanych decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy społecznej. W 6 przypadkach organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję Dyrektora MOPS, w 2 przypadkach organ II instancji uchylił decyzję organu I instancji i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia. W 1 przypadku organ II instancji umorzył postępowanie w związku ze zgonem strony, a w 1 przypadku orzeczona została niedopuszczalność odwołania, a dwie sprawy pozostają w toku.

Pomoc materialna - stypendia szkolne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu realizuje również zadanie polegające na przyznawaniu i wypłacaniu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim (stypendia szkolne). W tym zakresie zadaniowym w roku 2016 wydano łącznie 380 decyzji administracyjnych.

Na rok budżetowy 2016 składają się następujące okresy (rok szkolny) realizacji pomocy materialnej (stypendiów szkolnych):

A: rok szkolny 2015/2016 (wrzesień - czerwiec) obejmuje okres od stycznia do czerwca 2016 r.

B: rok szkolny 2016/2017 (wrzesień - czerwiec) obejmuje okres od września do grudnia 2016 r.

Okres (A) od stycznia do czerwca 2016 r.

* 202 stypendystów kontynuowało realizację przyznanego świadczenia z roku szkolnego od września 2015 r. do czerwca 2016 r.

* w okresie styczeń - czerwiec 2016 r. wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach w/w pomocy na kwotę 203.332,06 zł.

Na okres (B) od września do grudnia 2016 r. do MOPS wpłynęło 178 wniosków, z których:

* wszystkie spełniały wymogi ustawowe do przyznawania w/w pomocy na okres całego roku szkolnego tj. od września 2016 r. do czerwca 2017 r.

* w okresie wrzesień - grudzień 2016 r. wypłacono (zrefundowano) uprawnionym koszty poniesione w związku z edukacją dzieci w ramach w/w pomocy na kwotę 134.020,54 zł.

Rozdział 5.

DOMINUJĄCE PROBLEMY KLIENTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Środowiska (osoby/rodziny), które w roku 2016 korzystały z różnego rodzaju świadczeń z zakresu pomocy społecznej borykały się z wieloma problemami powodującymi ich dysfunkcję. Większość z nich zmagala się z kilkoma problemami jednocześnie. Poniższa tabela przedstawia rodzaje powodów występowania trudnej sytuacji życiowej oraz liczbę środowisk i osób w środowiskach.

Powód wystąpienia trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk	Liczba osób w środowiskach
Ubóstwo	761	1720
Sieroctwo	16	50
Bezdomność	89	90
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność	30 23	156 127
Bezrobocie	393	860
Niepełnosprawność	576	924
Długotrwała lub ciężka choroba	837	1276
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem: w tym:	978	1875
- rodziny niepełne	156	461
- rodziny wielodzietne	59	322
Przemoc w rodzinie	10	27
Alkoholizm	87	104
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Narkomania	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	30	33

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenia losowe	1	1
Sytuacja kryzysowa	2	4
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Dokonując analizy świadczeniobiorców ustalono, że znaczna grupa rodzin ubiegająca się o świadczenia z pomocy społecznej boryka się z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Problem ten szczególnie dotyczy rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Bezradność wynika z powodu różnych dysfunkcji, a zwłaszcza:

- * niewydolności materialnej (niskie dochody rodziny lub ich brak będący skutkiem utraty pracy, małej operatywności rodziców, wielodzietności, choroby itp. okoliczności),
- * trudnych warunków mieszkaniowych (nadmierne zagęszczenie, brak zaplecza sanitarnego, braki w podstawowym wyposażeniu),
- * patologii społecznej w rodzinie (alkoholizm rodzica lub rodziców, zaburzenia psychiczne, przemoc, przestępczość),
- * niskiej dojrzałości społeczno-emocjonalnej rodziców (niska świadomość pedagogiczna, wadliwe postawy wobec dzieci, brak zainteresowania rozwojem dziecka i jego potrzebami),
- * samotnego rodzicielstwa (rozwód, separacja, zerwanie kontaktu przez ojca lub matkę przebywających za granicą, brak możliwości egzekucji alimentów, matki lub ojcowie samotnie wychowujący dzieci).

Problem ten dotyczy 978 środowisk, w których zamieszkiwało 1.875 osób.

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba

Dominującą przesłanką utrudniającą prawidłowe funkcjonowanie jest długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W ubiegłym roku problem długotrwałej lub ciężkiej choroby dotknął 837 środowisk, zaś 576 rodzin borykało się z niepełnosprawnością.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny, które zgłaszają się do Ośrodka mogą otrzymać pomoc w formie postaci finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Osoby niezdolne do pracy z tytułu wieku lub legitymujące się umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności, które nie posiadają dochodu lub wykazujące dochód poniżej kryterium określonego w ustawie o pomocy społecznej, objęte są pomocą w formie zasiłków stałych. W 2016 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zasiłek stały pobierało 230 osób.

Niepełnosprawności towarzyszą zmiany związane ze starzeniem się człowieka. Formą kompleksowego zaspokajania potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych są stacjonarne Domy Pomocy Społecznej (DPS). W związku z tym, że placówki takie nie występują na terenie miasta Oświęcimia pracownicy socjalni sporządzali wywiady środowiskowe i niejednokrotnie pomagali w skompletowaniu niezbędnej dokumentacji i uzyskaniu miejsca w placówce dostosowanej do stanu zdrowia klienta.

Osobom obłożnie chorym zabezpiecza się miejsca w Zakładach Opiekuńczo - Lecznicych. W tej kwestii pracownicy socjalni współpracowali z pracownikiem socjalnym Szpitala Powiatowego w Oświęcimiu oraz z pielęgniarkami środowiskowymi.

MOPS wspierał środowiska osób niepełnosprawnych poprzez stałą współpracę pracowników socjalnych z Ośrodkiem Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi i Dziennym Domem Pomocy (DDP) oraz innymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się pomocą dla osób niepełnosprawnych. Dla użytkowników Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi oraz DDP sporządzane były wywiady środowiskowe na udzielane świadczenia, skierowania i przyznania prawa pobytu, a także objęcia pomocą w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Sprzęt rehabilitacyjny rozdysponowano zawierając 72 umowy użyczenia oraz 32 aneksy przedłużające umowy użyczenia.

Kontynuując tradycję oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności lokalnej w celu integracji osób samotnych, często niepełnosprawnych, ze środowiskiem, corocznie organizowana jest kolacja wigilijna. W 2016 r. powyższym wsparciem objętych zostało 160 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu w celu zabezpieczenia rozeznaczonych potrzeb mieszkańców realizował następujące programy osłonowe:

Nazwa programu	"Ciepłe mieszkanie"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Zapewnienie środków finansowych na opłacenie rachunków za media

	grzewcze
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta
Partnerzy programu	Dostawcy węgla, energii elektrycznej, gazu, PEC
Liczba osób objętych programem	237 środowisk
Źródła finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	"Zaopatrzenie w leki"
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Zabezpieczenie lekarstw w czasie nagłej choroby
Adresaci programu	Najuboższe środowiska z terenu miasta
Partnerzy programu	Apteki partnerskie
Liczba osób objętych programem	200 środowisk
Źródła finansowania programu	środki własne

Nazwa programu	Pomoc w zakresie dożywiania
Lider programu (koordynator)	MOPS
Cel programu	Ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia
Adresaci programu	Dzieci i młodzież, osoby dorosłe z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji, osoby chore, starsze i niepełnosprawne
Partnerzy programu	Szkoły, przedszkola, jadłodajnie
Liczba osób objętych programem	344 dzieci (w okresie roku szkolnego) 49 dorosłych 141 dzieci żywionych w przedszkolu
Źródła finansowania programu	środki własne, dofinansowanie wojewody

Ośrodek współpracował z Parafią Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Oświęcimiu w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W 2016 roku wydano skierowania uprawniające do skorzystania z pomocy żywnościowej dla 229 rodzin, w których żyło 458 osób.

Bezrobocie

Kolejną przesłanką ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest bezrobocie, które w ubiegłym roku dotknęło 393 rodziny. W ostatnich latach bezrobocie rynkowe jest jedną z najpoważniejszych kwestii społecznych. Stale powiększa się i utrwala grupa długotrwałych bezrobotnych. Bezrobocie jest istotnym czynnikiem powodującym szybką degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, potęguje biedę i rozszerza sferę społecznego ubóstwa. Szczególne zagrożenie niesie ze sobą długotrwały brak pracy. Wpływ bezrobocia na kształtowanie się nowej warstwy ubogich potwierdza fakt, że osoby pozbawione zatrudnienia

coraz częściej są świadczeniobiorcami pomocy społecznej. Znalezienie się wśród klientów pomocy społecznej prowadzi bezrobotnych do dalszej degradacji ekonomicznej, powoduje nasilenie skutków psychospołecznych braku pracy oraz wpływa na spadek ich poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Pracownicy socjalni stale współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu w zakresie pozyskiwania informacji o aktualnych ofertach pracy, planowanych spotkaniach bezrobotnych z pracodawcami, prowadzonych projektach unijnych, stażach zawodowych, pracach interwencyjnych, szkoleniach, giełdach pracy i jednocześnie mobilizują bezrobotnych klientów Ośrodka do aktywizacji zawodowej i czynnego poszukiwania pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2014-2020

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu jest koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Oświęcim na lata 2014-2020", która została przyjęta Uchwałą nr XLVIII/897/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 29 stycznia 2014 r. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument ten stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań jest prowadzony przez Zespół oceniający realizację Strategii, powołany Zarządzeniem Nr 0050.26.2014 Prezydenta Miasta Oświęcim z dnia 12 marca 2014 r. W skład Zespołu weszli przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz miejskich jednostek organizacyjnych. Zespół dokonuje oceny poziomu wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w mieście przekazuje Prezydentowi Miasta i Radzie Miasta Oświęcim, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Rozdział 6.

ŚWIADCZENIA POZAMATERIALNE - PRACA SOCJALNA

Oferta pracy socjalnej skierowana jest zarówno do klientów Ośrodka, jak również do tych mieszkańców miasta, którzy borykają się z różnymi problemami życiowymi. Praca socjalna wymaga elastycznego dostosowania struktur środowiskowych służb socjalnych do stale zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Odpowiada zarówno na nagłe sytuacje kryzysowe, jak i na codzienne, osobiste i społeczne problemy. Jest coraz częściej wzbogacana różnorodnymi działaniami opartymi na realizacji programów i projektów adresowanych do różnych grup klientów pomocy społecznej. Celem pracy socjalnej jest doprowadzenie do osiągnięcia stanu, w którym osoby objęte wsparciem będą mogły funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. Z uwagi na złożoność problemów występujących bardzo często w rodzinach zwracających się o wsparcie, pracownicy socjalni kierowali osoby wymagające specjalistycznej pomocy do Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej, placówek oferujących poradnictwo specjalistyczne oraz innych instytucji działających w obszarze polityki społecznej.

Pracownikami Sekcji Specjalistycznej Pracy Socjalnej i Profilaktyki Społecznej są specjaliści ds. rodziny, uzależnień, przemocy, którzy udzielali poradnictwa i konsultacji w zakresie:

- * problemów rodzinnych,
- * problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- * realizowania procedury "Niebieskie karty",
- * uzależnienia od alkoholu.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2016 roku pracownicy tutejszego Ośrodka sporządzili 46 "Niebieskich kart". Należy jednak wspomnieć, że w związku z obowiązującymi przepisami, pomocą (m. in.) w formie pracy socjalnej objętych było znacznie więcej rodzin, w których procedurę "Niebieskie karty" wdrożyły inne zobowiązane do tego podmioty.

W 2016 roku do Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło łącznie 67 "Niebieskich kart", w tym:

- * 14 założonych przez KPP,
- * 46 założonych przez MOPS,
- * 6 założonych przez pracowników oświaty (w szkołach i przedszkolu),

* I założona przez MKRPA.

Niniejszą procedurą objęto **59** rodzin (ilość osób w rodzinach - **183**). W **59** znajdowało się łącznie **68** dzieci (**22** rodziny bezdzietne lub z dziećmi usamodzielnionymi). Osób doznających przemocy było **65**, natomiast ilość sprawców wskazanych w "Niebieskich kartach" to **62**. Należy zaznaczyć, że w 2016 roku procedurą "Niebieskie karty" objęto łącznie **121** rodzin (w tym mieści się praca z rodzinami w ramach NK założonych w latach 2013 - 2015).

W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2016 roku pracownicy socjalni udzielili **455** porad/konsultacji rodzinom, w których występuje przemoc domowa lub zagrożonych tym zjawiskiem. Podczas rozmów przeprowadzanych z rodzinami udzielano między innymi istotnych informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, edukowano w zakresie przysługujących praw i sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, informowano o dostępności instytucji pomocowych na terenie miasta Oświęcim świadczących między innymi pomoc prawną, psychologiczną, terapeutyczną osobom doświadczającym przemocy, stosującym przemoc, uzależnionym i współuzależnionym. Ponadto, w ramach pracy socjalnej prowadzono działania informacyjne i edukacyjne dotyczące form i zasad udzielania pomocy przez tut. Ośrodek. Prowadzone działania skupiały się na monitorowaniu sytuacji rodzin objętych procedurą "Niebieskie karty" w celu zrealizowania i w miarę potrzeb modyfikowania indywidualnych planów pomocy rodzinie. W 2016 roku pracownicy otrzymywali także zgłoszenia dotyczące konfliktów rodzinnych, nieklasyfikowanych jako przemoc w rodzinie, a dotyczących nieporozumień spowodowanych problemami finansowymi, mieszkaniowymi, złym stanem zdrowia (między innymi rozwijającymi się lub pogłębiającymi zaburzeniami psychicznymi), nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, zażywaniem środków psychoaktywnych, hazardem, różnic pokoleniowych, odmiennych zdań co do sposobu prowadzenia gospodarstwa domowego, stosowanych metod wychowawczych i innych.

W zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej na terenie miasta Oświęcim pracownicy współpracowali z następującymi instytucjami i podmiotami z terenu miasta Oświęcim:

- * Komenda Powiatowa Policji,
- * Prokuratura Rejonowa,
- * Sąd Rejonowy w Oświęcimiu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich,
- * Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- * Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

- * Szpital Powiatowy,
- * Placówki oświatowe,
- * Służba zdrowia,
- * Dzienny Dom Pomocy.

W celu doskonalenia świadczonej pracy socjalnej pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach podnoszących wiedzę i jakość realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dodatkowo pracownicy uczestniczyli w superwizjach, których organizatorem był Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach wprowadzania nowych działań i poszerzania świadomości społecznej, w 2016 roku pracownicy Ośrodka - członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowali na terenie miasta Oświęcim kampanię lokalną "Jesień życia bez przemocy". Celem kampanii było zwrócenie społecznej uwagi na przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych, chorych, zależnych i niepełnosprawnych.

"Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w 2016 roku Gmina Miasto Oświęcim realizowała *"Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020"*, który został opracowany na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie to realizowane było poprzez prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym poprzez działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie kompetencji rodziców, budowanie planów pomocy rodzinie w odpowiedzi na oczekiwania i potrzeby członków rodziny. Udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego, oraz socjalnego przyczyniło się do zwiększenia skuteczności pracy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie. Metoda pracy interdyscyplinarnej realizowana w rodzinach objętych działalnością Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego pozwoliła na prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i interwencyjnych. Istotnym elementem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była działalność Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, który funkcjonował jeden raz w tygodniu, we wtorek od godziny 17.00 do godz. 19.00. W ramach

Punktu zatrudnieni byli: prawnik, pracownik socjalny oraz specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku 2016 w Punkcie Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie udzielono 154 porady dla 83 osób, w tym:

- * 75 porad prawnych,

- * 79 konsultacji pracownika socjalnego/specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto, w roku 2016 funkcjonowała Grupa Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej, w której uczestniczyły osoby potrzebujące wsparcia i pomocy o charakterze samopomocowym. Spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka w drugi i ostatni czwartek miesiąca od godz. 17.00 do godz. 19.00.

Dodatkowe działania realizowane na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy miasto Oświęcim

Cel szczegółowy 1	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Ograniczenie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie	<p>* zapewnienie specjalistycznego poradnictwa, w tym przede wszystkim: prawnego i psychologicznego oraz socjalnego,</p> <p>* prowadzenie działań profilaktycznych i zapobiegawczych dla rodzin zagrożonych przemocą (np. kampanii społecznych, prelekcji, wykładów, grup wsparcia),</p> <p>* praca socjalna,</p> <p>* prowadzenie Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej.</p>	<p>MOPS w Oświęcimiu, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KPP Oświęcim.</p>	<p>* Liczba udzielonych porad, informacji i konsultacji: 609,</p> <p>* Liczba i rodzaj form pomocy i podjętych działań: 6. Działania te obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez Ośrodek, - działania Policji: - problemy dotyczące przemocy, a także informacje pochodzące z rozpoznania rejonu na bieżąco identyfikuje dzielnicowy, uczestniczy w posiedzeniach rad osiedlowych oraz innych spotkaniach z mieszkańcami. <p>W KPP Oświęcim funkcjonuje Zespół ds. Nietłumionych i Patologii Społecznej, gdzie pracownicy pomagają w rozwiązywaniu problemów w przypadku informacji pochodzącej od innej instytucji, jak również zgłoszenia anonimowego. Pracownicy Zespołu udzielają porad i informacji w przypadku zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy jak również w przypadku problemów wychowawczych zgłoszonych przez rodziców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w działaniach: "Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem", "Ogólnopolski głos profilaktyki 2016", "16 Dni Przeciw Przemocy wobec Kobiet" <p>* Liczba zorganizowanych spotkań Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej: 22,</p> <p>* Liczba uczestników Grupy Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy</p>

Cel szczegółowy 2	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Kompleksowe i spójne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> * Organizowanie i podejmowanie działań w środowisku lokalnym (zagrożonym przemocą), których celem jest zapobieganie i przeciwdziałanie zjawisku przemocy, * Podejmowanie interwencji i działań pomocowych w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, * Podejmowanie działań wobec osób, które stosują przemoc, * Opracowanie i wdrażanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach, * Monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą, * Podnoszenie specjalistycznej wiedzy przez osoby pracujące w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. 	MOPS w Oświęcimiu wraz z członkami Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, KPP Oświęcim.	<ul style="list-style-type: none"> * Liczba wszczętych procedur "Niebieskie karty": 67, * Liczba zakończonych procedur "Niebieskie karty": 80, * Liczba posiedzeń Grup Roboczych: 133, * Liczba szkoleń i liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach: 17 szkoleń, w których uczestniczyło 8 osób, * Liczba monitorowanych środowisk: 121 rodzin.

Cel szczegółowy 3	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Działania informacyjno - edukacyjne wpływające na zmianę postawy mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> * Kolportaż materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie z przeznaczeniem dla społeczności lokalnej, 	MOPS w Oświęcimiu, Urząd Miasta Oświęcim (Wydział SO).	<ul style="list-style-type: none"> * Liczba wydanych materiałów edukacyjnych: 150, * Liczba akcji promocyjnych: 1.

	* akcje informacyjne na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.		
--	--	--	--

Cel szczegółowy 4	Działanie	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
Pomoc w zapewnieniu ofiarom przemocy domowej bezpiecznego schronienia	* Współpraca z instytucjami takimi jak: hostele, schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie, domy samotnej matki, ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu, w celu udzielenia bezpiecznego schronienia.	MOPS w Oświęcimiu.	* Liczba osób, którym udzielono schronienia: 7.

Realizatorzy i partnerzy "Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta Oświęcim na lata 2016-2020" podejmują systemowe działania ukierunkowane na poprawę sytuacji rodzin, mające na celu zwiększenie edukacji społecznej na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania te służą zintegrowaniu działań instytucji lokalnych i zwiększeniu efektywności podejmowanych działań interwencyjnych, profilaktycznych i pomocowych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy.

"Gminny program wspierania rodziny w mieście Oświęcim na lata 2016-2018"

W 2016 roku Ośrodek realizował zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Z realizacji powyższych zadań zostało przygotowane sprawozdanie, które zostało przedstawione Radzie Miasta Oświęcim na sesji w miesiącu marcu 2017 r., a które to sprawozdanie zostało przyjęte Uchwałą Nr XXXIII/628/17 Rady Miasta Oświęcim.

Rozdział 7.

SYSTEM POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

Schronisko dla osób bezdomnych w Oświęcimiu działa jako Ośrodek wsparcia dla bezdomnych mężczyzn i wchodzi w strukturę organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu. Jest instytucjonalną formą pomocy przeznaczoną dla bezdomnych

mężczyzn, mających ostatnie miejsce zameldowania na terenie miasta Oświęcim. Prawo pobytu przyznawane jest osobom bezdomnym w drodze decyzji administracyjnej Dyrektora MOPS w Oświęcimiu. Placówka przeznaczona jest dla 40 bezdomnych mężczyzn, z możliwością czasowego zwiększenia liczby miejsc do 45.

Na terenie Schroniska funkcjonuje Łaźnia miejska, przeznaczona dla osób bezdomnych przebywających poza placówką oraz mieszkańców miasta Oświęcim, którzy w swoich zasobach mieszkaniowych nie dysponują odpowiednio wyposażonymi pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi lub nie posiadają takich pomieszczeń.

Obok Schroniska funkcjonuje Ogrzewalnia miejska przeznaczona dla bezdomnych mężczyzn z terenu Oświęcimia, a w przypadkach losowych lub w okresie niskich temperatur, by przeciwdziałać zamarzaniu osób bezdomnych, również spoza jego terenu. Pobyt w Ogrzewalni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

W roku 2016 na podstawie decyzji administracyjnych Dyrektora MOPS w Oświęcimiu objęto pomocą w formie prawa pobytu w Schronisku dla osób bezdomnych 61 mężczyzn, w tym 15 po raz pierwszy. Z Ogrzewalni skorzystało 89 osób, w tym 28 użytkowników Schroniska dla osób bezdomnych oraz 21 osób spoza gminy Miasto Oświęcim. Z Łaźni Miejskiej skorzystało 60 osób, wśród nich znalazło się 13 mieszkańców miasta.

Głównym celem Schroniska jest reintegracja społeczna i zawodowa osób bezdomnych, polegająca na wspieraniu tych osób w wychodzeniu z bezdomności i uzyskaniu samodzielności życiowej.

Celami szczegółowymi realizowanymi w Schronisku są:

- * objęcie osób bezdomnych schronieniem i kompleksowym wsparciem,
- * poprawa jakości życia osób bezdomnych i praca nad wzrostem motywacji do zmiany sposobu życia tych osób,
- * poprawa sytuacji osób bezdomnych przebywających w mieście Oświęcim,
- * zwiększenie uczestnictwa i aktywności osób bezdomnych w działaniach, ukierunkowanych na poprawę ich sytuacji życiowej,
- * przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Do zadań realizowanych w Schronisku należą:

- * zapewnienie tymczasowego schronienia osobom bezdomnym go pozbawionym,

- * zabezpieczenie finansowe w oparciu o rozeznaną indywidualną sytuację osoby bezdomnej,
- * zaspokojenie podstawowych potrzeb higienicznych,
- * zapewnienie niezbędnej odzieży i wyposażenia umożliwiającego samodzielność w Schronisku,
- * umożliwienie przygotowywania posiłków osobom bezdomnym, w tym jednego ciepłego,
- * organizacja wsparcia specjalistycznego,
- * organizacja działań środowiskowych, mających na celu integrację społeczną,
- * aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych,
- * prowadzenie działań interwencyjnych wobec osób bezdomnych,
- * współpraca z instytucjami, organizacjami, związkami wyznaniowymi, przedsiębiorcami itp. w zakresie poprawy sytuacji osób bezdomnych,
- * inne wsparcie wynikające z rozeznaných potrzeb osób bezdomnych i możliwości finansowych Ośrodka, mające na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, wspierającego reintegrację społeczną i zawodową osób bezdomnych.

Od września 2016 r. wszystkie osoby bezdomne przebywające w Schronisku dla osób bezdomnych objęte są kontraktami socjalnymi w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej - ogółem zawarto 61 kontraktów.

W ramach pracy socjalnej motywowano użytkowników do złożenia wniosku w Urzędzie Miasta o przyznanie lokalu socjalnego z zasobów Miasta Oświęcim. W celu poprawy relacji rodzinnych prowadzona była aktywna współpraca z członkami rodziny, natomiast z osobami będącymi w trudnej sytuacji zdrowotnej, były podejmowane działania w kierunku uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i podjęcie leczenia umożliwiającego poprawę zdrowia. Z użytkownikami były podejmowane działania w kierunku aktywizacji zawodowej, w celu uzyskania i podniesienia kwalifikacji zawodowych, zwiększenia umiejętności w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, w tym sporządzania dokumentów aplikacyjnych, uczestniczenia w rozmowach kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami. Motywowano również osoby bezdomne do kontynuowania nauki w Liceum dla Dorosłych (1 osoba).

Dominującymi problemami wśród osób bezdomnych, które otrzymały prawo pobytu w Schronisku w 2016 roku były:

Alkoholizm - 37 osób. Część z nich nadużywała alkoholu okresowo. Po efektywnym zmierzeniu się z nawrotem choroby alkoholowej, osoby te powróciły do prawidłowego pełnienia ról społecznych.

W 2016 roku 1 osoba podjęła leczenie stacjonarne, 3 osoby uczęszczały na mityngi, 7 osób współpracowało z konsultantem do spraw uzależnień zatrudnionym w MOPS, 28 osób skorzystało ze wsparcia terapeutycznego w ramach projektu socjalnego.

Długotrwała choroba lub niepełnosprawność - 35 osób.

Bezrobocie - 25 osób. W 2016 roku 9 osób pozostawało w zatrudnieniu, 3 kolejne wykonywały prace społecznie użyteczne, 1 osoba otrzymała staż z PUP z uprawdopodobnieniem zatrudnienia, część osób bezdomnych wykonywało prace dorywcze. 13 osób bezdomnych było objętych kontraktami socjalnymi, mającymi na celu readaptację społeczną i zawodową, jak również utrzymanie trzeźwego trybu życia. Wśród wykonywanych usług w ramach kontraktów znalazły się usługi dezynfekcji i dezynsekcji osób bezdomnych, wykonywanie prac konserwatorskich i remontowych oraz opiekuńczo-higienicznych w stosunku do osoby oczekującej na miejsce w Domu Pomocy Społecznej. Ponadto, 3 osoby bezdomne uczestniczyły w instruktażach zawodowych, mających na celu kształtowanie i rozwój posiadanych umiejętności w zakresie wykonywania prac budowlanych, aby zwiększyć ich szansę na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

W 2016 roku w ramach prowadzonej pracy socjalnej 12 osób usamodzielniało się, w tym 4 osoby zostały umieszczone w mieszkaniach chronionych. Pozostałe 8 osób wynajęło mieszkania, zamieszkało z członkami rodziny lub u znajomych. W okresie sprawozdawczym 1 osoba została umieszczona w specjalistycznej placówce całodobowej.

Użytkownicy Schroniska wykonywali szereg prac porządkowo-remontowych na rzecz placówki oraz innych budynków administracyjnych przez MOPS m.in. samodzielnie przeprowadzali drobne remonty w zajmowanych przez siebie sypialniach, magazynach czy pomieszczeniach biurowych MOPS. W ciągu minionego roku dbali również o otoczenie Schroniska.

Ponadto, świadczyli oni nieodpłatne usługi dla innych ośrodków wsparcia i klientów Ośrodka. W szczególności przy transporcie mebli w ramach akcji prowadzonej przez MOPS "Podaruję-Potrzebuję", sprzętu rehabilitacyjnego, rozładunku owoców i warzyw.

Wspierali również techniczne przygotowanie wielu imprez lokalnych w tym m.in. Pikniku Organizacji Pozarządowych, Festynu rodzinnego z okazji Dnia Dziecka organizowanego przez Radę Osiedla Zasole, Charytatywnych Jarmarków Świątecznych, Balu Seniora itp.

W 2016 roku kontynuowano realizację procedury dezynfekcji i dezynsekcji bezdomnych. Usługi te są wykonywane przez użytkowników Schroniska w ramach zawartych kontraktów socjalnych. Procedurze poddawane są wszystkie osoby bezdomne przychodzące do placówki, które czasowo ją opuściły, osoby bezdomne przebywające w Ogrzewalni, a także osoby bezdomne uliczne. Pozwoliło to na poprawę społecznego funkcjonowania osób bezdomnych, a także ograniczyło możliwości przenoszenia chorób skórnych i insektów w budynkach użyteczności publicznej.

W roku sprawozdawczym osoby bezdomne kontynuowały współpracę z darczyńcami. W ramach działań użytkownicy Schroniska zaewidencjonowali 125 darowizn w postaci artykułów spożywczych, odzieży, obuwia, tekstyliów, artykułów chemii gospodarczej, naczyń, gotowych posiłków, środków opatrunkowych itp. Darowizny były dystrybuowane przez osoby bezdomne z przeznaczeniem dla osób bezdomnych i ubogich z terenu miasta.

W 2016 roku kontynuowano spotkania Społeczności, których zrealizowano ogółem 22. W ramach spotkań omawiane są bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem placówki, a osoby bezdomne partycypują w rozwiązywaniu konfliktów interpersonalnych, czy występujących problemów w placówce.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono niezbędne remonty, wymieniono zużyty sprzęt AGD, meble, elektronarzędzia, które osoby bezdomne wykorzystują do samoobsługi oraz do wykonywania prac na terenie placówki.

Zrealizowano projekt socjalny pn. "Rozpocznij tam, gdzie jesteś. Wykorzystaj to, co masz. Zrób to, co możesz", w ramach którego zorganizowano Święta Wielkanocne wraz z dniem z grami integracyjnymi. Przeprowadzono także zajęcia edukacyjne "Ogród bez tajemnic", w ramach którego powstały klomby przed budynkiem Schroniska, skrzynki kwiatowe, a także ławki, które zostały zamontowane w strefie wypoczynku na tyłach budynku (kwiaty zostały pozyskane w akcji "Kwiaty za elektrograty", prowadzonej w ramach EkoMajówki). Zrealizowano zajęcia edukacyjne "Perfekcyjny Pan Domu", w ramach których panowie uczyli się wykorzystania w gospodarstwie domowym eko środków dostępnych w każdej kuchni, jako alternatywy dla drogiej chemii gospodarczej (zajęcia prowadzone w ramach treningu budżetowego). Zrealizowano ognisko integracyjne wraz z grami zespołowymi. Zrealizowano Święta Bożego Narodzenia, w których uczestniczyły wszystkie osoby bezdomne przebywające w Schronisku, część żywności została przekazana również osobom przebywającym w kontenerach mieszkalnych oraz usamodzielnionym osobom bezdomnym.

Osoby bezdomne były również beneficjentami projektu socjalnego pn. "Najlepszy czas na działanie jest teraz!", w ramach którego oprócz indywidualnych konsultacji z terapeutą uzależnień, zrealizowano wykłady profilaktyczne pn. "Tabletka to nie cukierek", w którym uczestniczyło 18 osób bezdomnych oraz "Od przyjemności do zniewolenia", w którym uczestniczyło 27 osób bezdomnych. Projekty powyższe wpisują się w "Gminny Program Rewitalizacji Miasta Oświęcim na lata 2015-2025".

W Schronisku została również przeprowadzona wizyta duszpasterska.

Pracownicy Schroniska współpracowali z Policją i Strażą Miejską w zakresie pomocy osobom bezdomnym, ze szczególnym uwzględnieniem okresu zimowego. W ramach ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych zorganizowano specjalne patrole Policji i Straży Miejskiej, w których uczestniczył pracownik Schroniska, odwiedzające miejsca, w których mogły przebywać osoby bezdomne, nie korzystające ze wsparcia oferowanego w Schronisku dla osób bezdomnych i Ogrzewalni miejskiej.

Bezdomność dotykała także kobiety, z powodu braku na terenie Miasta Oświęcim ośrodka wsparcia dla bezdomnych kobiet. Osoby te były i nadal są kierowane do placówek poza terenem miasta.

Rozdział 8.

REALIZACJA "PROGRAMU PRACY Z OSOBAMI WYKLUCZONYMI SPOŁECZNIE I ZAGROŻONYMI WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM, ZAMIESZKAŁYMI NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM NA LATA 2015-2020"

"Program pracy z osobami wykluczonymi społecznie i zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zamieszkałymi na terenie miasta Oświęcim na lata 2015-2020" został przyjęty Uchwałą Nr LVI/1087/14 Rady Miasta Oświęcim z dnia 24 września 2014 r.

W 2016 roku uczestnikami w/w Programu było 97 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także 10 pracowników MOPS. Wśród osób biorących udział w programie znalazło się 47 mieszkańców Domu Socjalnego oraz 38 osób bezdomnych. Pozostałe osoby to mieszkańcy miasta, objęci wsparciem MOPS.

Głównym celem Programu jest reintegracja społeczna i oddziaływanie terapeutyczne względem osób wykluczonych społecznie i zagrożonych tym zjawiskiem, zamieszkałych na terenie miasta Oświęcim. Jak zakłada Program, powyższe będzie realizowane poprzez aktywizację społeczną oraz zawodową, ukierunkowaną na rzecz społeczności lokalnej.

Całkowity budżet przeznaczony na realizację Programu wynosił 286.378,00 zł i został wykorzystany w kwocie 254.048,94 zł. W ramach powyższych środków pokryte zostały koszty: wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla trzech pracowników etatowych, wynagrodzeń w ramach umów cywilno-prawnych w zakresie realizacji instruktaży zawodowych, usług edukacyjno-terapeutycznych i pełnienia usług opieki i dozoru. Ponadto, pokryte zostały bieżące wydatki związane z realizacją Programu, a w szczególności: zakup materiałów biurowych, materiałów, narzędzi i elektronarzędzi do instruktaży zawodowych, zakup energii, usług telekomunikacyjnych, tekstyliów, artykułów chemicznych i dezynfekcyjnych, doposażenie mieszkań chronionych, aneksów kuchennych, pomieszczeń socjalnych oraz sanitarnych, wynagrodzenia trenerów i specjalistów, itp.

Program koncentrował się na uzupełniających się obszarach: pracy socjalnej, oddziaływaniach terapeutycznych i profilaktycznych oraz reintegracji społecznej i zawodowej.

W ramach pracy socjalnej realizowano wsparcie w zakresie: poprawy sytuacji socjalno-bytowej mieszkańców Domu Socjalnego, rozwiązywania konfliktów rodzinnych oraz sąsiedzkich, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także wypełniania dokumentów i załatwiania spraw urzędowych. W/w osoby były motywowane do zmiany dotychczasowej sytuacji życiowej m.in. poprzez podjęcie terapii w zakresie problemu alkoholowego oraz utrzymywanie abstynencji od napojów alkoholowych. Pracownik socjalny pracował z mieszkańcami również w zakresie utrzymywania prawidłowej higieny osobistej oraz dbania o czystość w mieszkaniach oraz sanitariatach, a także racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, jak również nawiązania kontaktu z lekarzem, w celu określenia i poprawy stanu zdrowia. Pracownik socjalny przeprowadził ogółem 385 indywidualnych rozmów wspierających i dyscyplinujących z mieszkańcami, w zakresie rozwiązywania problemów dnia codziennego. Pracownik socjalny rozpoczął również w dwóch środowiskach współpracę na podstawie kontraktów socjalnych w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej.

W ramach Programu w 2016 roku prowadzono projekt socjalny pn. "Najlepszy czas na działanie jest teraz!", w ramach którego zrealizowano wsparcie terapeutyczne w postaci konsultacji w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, w tym leków, z których skorzystało ogółem 28 osób; 2 wykłady profilaktyczne pn. "Od przyjemności do zniewolenia", w których wzięło udział ogółem 37 osób, w tym 4 pracowników MOPS oraz 2 wykłady profilaktyczne pn. "Tabletka to nie cukierek", w których wzięły udział ogółem 42 osoby, w tym 9 pracowników MOPS. Udział w wykładach pracowników Ośrodka pozwolił zwiększyć poziom wiedzy w zakresie pracy z osobami uzależnionymi. W projekcie

przeprowadzono także warsztaty kulinarne, w związku z przygotowaniami do Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia, w tym doposażono aneksy kuchenne użytkowane przez mieszkańców Domu Socjalnego w artykuły gospodarstwa domowego, garnki, itp. Wykonano również "Przystanek ODSAPKA", z ławkami przed budynkiem Domu Socjalnego, w celu stworzenia strefy wypoczynku i relaksu dla mieszkańców, a także kosze na śmiecie, kwietniki, stanowiska do suszenia prania oraz do trzepania dywanów za budynkiem Domu Socjalnego. Wśród prac wokół budynku Domu Socjalnego wykonano dodatkowo skalniaki. W ramach działań środowiskowych w projekcie zrealizowano ognisko integracyjne dla mieszkańców Domu Socjalnego i członków ich rodzin, śniadanie Wielkanocne oraz Wieczerzę Wigilijną, w ramach których wszystkie prace wykonali mieszkańcy wraz z pracownikami Sekcji Pomocy Instytucjonalnej, w tym także zadbali o wystrój świąteczny i przygotowanie niezbędnych dekoracji.

W ramach reintegracji zawodowej w roku 2016 zrealizowano 8 kontraktów socjalnych na udział w instruktażu zawodowym, którego celem jest nabycie umiejętności pożądaných przez potencjalnych pracodawców (nabywanie kwalifikacji w pracach budowlanych) - w łącznej ilości 315 godzin w ramach 8 instruktaży. Uczestniczyło w nich łącznie 6 osób. Przeprowadzone instruktaże zawodowe pozwoliły na przygotowanie 4 mieszkań chronionych na przyjęcie nowych lokatorów. Instruktażami zawodowymi zostały objęte również pomieszczenia użytkowane przez pracowników Domu Socjalnego, w tym biuro, toaleta i pomieszczenie gospodarcze, a także sala edukacyjna, w której odbywają się grupowe formy wsparcia, a także spotkania z mieszkańcami, w tym z okazji świąt.

Dodatkowo zrealizowano 6 kontraktów socjalnych w zakresie świadczenia usług na rzecz osób wymagających wsparcia w miejscu zamieszkania, w tym w zakresie pomocy w zakupach, gotowaniu, paleniu w piecu, przeprowadzeniu czynności higienicznych, porządkowych, a także w zakresie utrzymania porządku w częściach wspólnie użytkowanych przez mieszkańców, itp. W kontraktach tych uczestniczyły 3 osoby.

Oprócz kontraktów socjalnych w Domu Socjalnym były realizowane prace społecznie użyteczne, które w okresie marzec - listopad wykonywało łącznie 17 osób, które wypracowały łącznie 2.483 godziny zegarowe.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu zlecił pełnienie dozoru opiekunom Domu Socjalnego w Oświęcimiu w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom budynku, mienia MOPS, nadzoru nad przestrzeganiem obowiązującego w budynku Regulaminu i niwelowania zachowań społecznie nieakceptowalnych.

Opiekunowie pełnili dozór w godzinach popołudniowo-wieczornych, a także w soboty, niedziele i dni świąteczne. Dozór spowodował ograniczenie zachowań społecznie niepożądanych wśród mieszkańców budynku przy ul. Leszczyńskiej 2, przy jednoczesnym ograniczeniu ilości odwiedzin, przebywania i nocowania w Domu Socjalnym osób nietrzeźwych z terenu miasta Oświęcim. Ogółem zrealizowano 1.150 godzin usług opieki i nadzoru.

W ramach Programu kontynuowano indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, realizowane przez 4 osoby bezdomne, które otrzymały decyzję administracyjną na pobyt w mieszkaniu chronionym w 2016 roku. Dwoje spośród mieszkańców Domu Socjalnego otrzymało mieszkanie socjalne z zasobów lokalowych miasta.

W pozytywnym budowaniu wizerunku miejsca zamieszkania aktywnie uczestniczyli mieszkańcy, którzy wykonując prace na rzecz społeczności lokalnej, dbali o jego stan techniczny, porządek w częściach wspólnie użytkowanych, jak i również w bliskim otoczeniu budynku.

Realizację Programu wspierała Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, pielęgniarki środowiskowe, asystenci rodziny, pracownicy socjalni i darczyńcy.

Kadrę Programu składającą się z pracownika socjalnego, instruktora reintegracji zawodowej, starszego specjalisty-koordynatora, młodszego opiekuna (staż) uzupełniali opiekunowie, specjalista prowadzący indywidualne konsultacje i wykłady profilaktyczne oraz trener pracy.

Kompleksowe wsparcie zapewnione w ramach Programu i uzupełnione przez inne działania realizowane przez MOPS, pozwoliły na kontynuację udzielania skutecznej pomocy osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, wynikającej m.in. ze złego stanu zdrowia, niepełnosprawności, a także ograniczeń osobistych utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.

Rozdział 9.

DZIAŁALNOŚĆ KLUBU WOLONTARIATU I REALIZACJA PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM

Klub Wolontariatu

W 2016 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu pracę wolontarystyczną świadczyło 12 wolontariuszy.

W ramach Klubu Wolontariatu udzielano korepetycji na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły zawodowej i liceum, przede wszystkim w ramach przedmiotów: matematyka, język angielski, język polski, chemia, historia, fizyka, biologia, przedmiotów zawodowych - z tej formy wsparcia skorzystało 7 dzieci z 7 rodzin objętych pomocą MOPS, w tym w miejscu zamieszkania ucznia pracował 1 pełnoletni wolontariusz.

W roku sprawozdawczym zrealizowano projekt socjalny pn. "Wolontariat daje moc - przez pomoc innym zmieniamy świat!", mający na celu rozwinięcie wolontariatu w MOPS, który jest kontynuowany również w 2017 roku.

W ramach projektu przeprowadzono spotkanie informacyjne w szkole ponadgimnazjalnej, w którym uczestniczyło 81 osób, a zrekrutowano 5 wolontariuszy. Zorganizowano spotkania Grupy Wymiany Doświadczeń dla wolontariuszy.

Zrealizowano zajęcia edukacyjno-integracyjne dla dzieci w Świetlicy TPD, w których ogółem brało udział 30 dzieci. Tematyka zajęć: „Andrzejki i ekipa Czarownicy”, gry i zabawy logiczne, tradycje świąteczne. Działania powyższe zostały zrealizowane przez wolontariuszy pod nadzorem koordynatora.

Prace społecznie użyteczne

Jedną z form aktywizacji zawodowej jest wykonywanie prac społecznie użytecznych, realizowanych przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę. Prace te, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, są organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Koordynatorem realizacji przedmiotowych prac na terenie miasta Oświęcim jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Do zadań Ośrodka w 2016 roku należało:

- * sporządzanie rocznego planu potrzeb w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych,
- * motywowanie osób bezrobotnych do utrzymywania aktywnej postawy na rynku pracy,
- * kierowanie osób do wykonywania prac społecznie użytecznych,
- * współpraca z jednostkami biorącymi udział w pracach społecznie użytecznych oraz z Powiatowym Urzędem Pracy w Oświęcimiu,
- * podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób, które nieprawidłowo wywiązywały się z wykonywania powierzonych prac.

W 2016 roku prace społecznie użyteczne były realizowane na terenie miasta przez trzy jednostki: Urząd Miasta Oświęcim, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu oraz Oświęcimskie Centrum Kultury. W pracach ogółem brało udział 56 osób, które wypracowały 5.846 godzin zegarowych.

Całkowity koszt zadania wyniósł 47.352,60 zł, w tym udział Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu wyniósł 28.411,56 zł, natomiast udział finansowy jednostek biorących udział w realizacji zadania kształtował się na poziomie 18.941,04 zł.

W MOPS prace prowadzono w Domu Socjalnym oraz w budynku przy ul. Partyzantów 1. 17 osób je wykonujących w okresie marzec - listopad wypracowało 2.503 godziny zegarowe.

Wśród realizowanych prac znalazło się:

- * zbieranie nieczystości, oczyszczanie z darni, grabienie liści, likwidacja dzikich wysypisk,
- * prace porządkowe i konserwatorskie w budynkach administrowanych przez MOPS,
- * porządkowanie wykupionych przez MOPS kwater na Cmentarzu Komunalnym,
- * porządkowanie terenu wokół budynku Oświęcimskiego Centrum Kultury.

W 2016 roku 2 osoby, które wykonywały prace społecznie użyteczne w MOPS, podjęły staż z uprawdopodobnieniem zatrudnienia.

Rozdział 10.

ZADANIA OBEJMUJĄCE REALIZACJĘ ŚWIADCZEŃ RDZINNYCH, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW I ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu realizował w roku 2016 na rzecz mieszkańców miasta Oświęcim także zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie ustaw:

- 1) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 ze zm.),
- 2) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),
- 3) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. D. U. z 2016 r. poz. 162 ze zm.),

4) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zm.).

Na realizację tych zadań łącznie z kosztami obsługi w 2016 r. wydatkowano kwotę **22.476.939,54 zł.**

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych za 2016 r.:

Średnio miesięcznie w 2016 r. świadczenia rodzinne pobierały 1.392 rodziny.

Zasiłek rodzinny, który jest podstawowym świadczeniem rodzinnym średnio miesięcznie w 2016 r. otrzymywało 612 rodzin.

Począwszy od stycznia 2016 r. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami są przyznawane w pełnej lub w obniżonej wysokości (obliczonej w ramach tzw. "mechanizmu 1 zł za 1 zł").

W miesiącu grudniu 2016 r. wypłacono 1.465 zasiłków rodzinnych na rzecz dzieci (ustalonych w pełnej wysokości), w tym:

- * 415 zasiłków rodzinnych na rzecz dzieci w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- * 951 zasiłków rodzinnych na rzecz dzieci w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- * 99 zasiłków rodzinnych na rzecz dzieci w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia,

Średnio miesięcznie w 2016 r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka wypłacano dla 75 dzieci.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej średnio miesięcznie w 2016 r. wypłacano dla 243 dzieci.

Średnio miesięcznie w 2016 r. dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego wypłacano dla 71 dzieci.

Jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w 2016 r. wypłacano na rzecz 881 dzieci.

Zasiłek pielęgnacyjny średnio miesięcznie w 2016 r. pobierało 810 osób.

Świadczenie pielęgnacyjne średnio miesięcznie w 2016 r. pobierały 83 osoby, natomiast specjalne zasiłki opiekuńcze pobierało średnio miesięcznie 25 osób.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe") w 2016 r. wypłacono w związku z urodzeniem się 301 dzieci, natomiast jednorazowy dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, którego przyznanie uwarunkowane jest posiadaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego przyznano dla 81 dzieci.

Świadczenie rodzicielskie w 2016 r. otrzymywały średnio miesięcznie 84 matki.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w pełnej wysokości)	1.631.903	14.614
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w pełnej wysokości), w tym z tytułu:	760.440	5.517
2.1.	urodzenie dziecka	81.000	81
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	116.317	299
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	161.498	850
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	81.770	846
2.4.1	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r.ż.	16.300	200
2.4.2	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r.ż.	65.470	646
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	88.100	881
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	11.665	135
2.6.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7.624	72
2.6.2	pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	4.041	63
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	220.090	2.425
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w pełnej wysokości)	2.392.343	20.131
4.	Świadczenia opiekuńcze, w tym:	2.921.049	10.997
4.1.	Zasiłki pielęgnacyjne	1.486.089	9.713
4.2.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.284.568	992
4.3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	150.392	292
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	304.000	304
6.	Świadczenie rodzicielskie	923.066	999
7.	Świadczenia rodzinne razem:	6.540.458	32.431
8.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	257.232	732
9.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	51.776	448
10.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	34.451	246
11.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy	9.111	200

12.	Ogółem:	6.893.028	34.057
------------	----------------	------------------	---------------

Ponadto, w 2016 r. wypłacano zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w obniżonej wysokości obliczonej w ramach tzw. "mechanizmu 1 zł za 1 zł", w łącznej kwocie **63.446,32 zł**.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne (w obniżonej wysokości)	43.062,48	580
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych (w obniżonej wysokości), w tym z tytułu:	20.383,84	242
2.1.	urodzenie dziecka	1.567,37	8
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2.204,83	9
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	5.688,34	43
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w tym:	2.819,04	40
2.4.1	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 r.ż.	250,87	4
2.4.2	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 r.ż.	2.568,17	36
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	2.331,28	42
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	614,68	11
2.6.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	268,76	4
2.6.2	pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	345,92	7
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	5.158,30	89
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w obniżonej wysokości)	63.446,32	822

W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych wydano w 2016 r. łącznie 1.933 decyzje administracyjne.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w 2016 r.

Zasiłki dla opiekunów w 2016 r. pobierały średnio miesięcznie 42 osoby.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki dla opiekunów	254.780	494
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	50.797	359
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających zasiłki dla opiekunów	12.667	272
4.	Ogółem:	318.244	1.125

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za 2016 rok

Średnio miesięcznie w 2016 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierało 225 rodzin dla 364 osób uprawnionych.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1.865.773	4.365
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2016 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego		411.748
2.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:		331.630
2.1.1	- ustawowe odsetki		211.453
2.2.	- przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela		80.118

Pozostałe do zwrotu przez dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 18.069.518 zł, w tym odsetki 4.903.939 zł (narastająco z uwzględnieniem lat ubiegłych).

W sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano w 2016 r. łącznie 375 decyzji administracyjnych.

Wykonanie zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci za 2016 r.

Począwszy od miesiąca kwietnia 2016 r. rozpoczęto realizację świadczeń wychowawczych (SW500+). W okresie od kwietnia do grudnia 2016 r. łącznie świadczenie wychowawcze otrzymywało średnio miesięcznie 2.030 rodzin na 2.849 dzieci, w tym przysługujące na pierwsze dziecko 1.043 dzieci.

Lp.	Rodzaj świadczenia:	Kwota wypłaconych świadczeń w zł:	Liczba świadczeń
1.	Świadczenie wychowawcze (SW500+)	12.745.102	25.602 - w tym na pierwsze dziecko: 9.387

W sprawach świadczeń wychowawczych (SW500+) wydano w 2016 r. łącznie 2.455 decyzji administracyjnych.

Dane dotyczące ilości sporządzanych pism i zaświadczeń w ŚRiA w 2016 r.

Korespondencja z innymi instytucjami: 1.054 szt.

Zaświadczenia: 933 szt.

Rozdział 11.

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza sytuacji społecznej, a także posiadanych zasobów ujawniła potrzeby w następujących obszarach pomocy społecznej:

* utrzymanie zatrudnienia wykwalifikowanej kadry, szczególnie w zakresie świadczenia specjalistycznej pracy socjalnej i profilaktyki społecznej, a także zawierania i realizacji kontraktów socjalnych, oraz utrzymanie adekwatnego do potrzeb zatrudnienia asystentów rodziny, a w razie potrzeby zapewnienie środków finansowych na zwiększenie etatyzacji stosownie do realizowanych w MOPS zadań,

* zabezpieczenie środków finansowych na zatrudnienie specjalistów, m.in. prawnika, pedagoga, psychologa oraz specjalisty świadczącego usługi w zakresie problemu alkoholowego, celem zapewnienia kompleksowego wsparcia i pomocy osobom i rodzinom tego potrzebującym,

* rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób starszych i niepełnosprawnych w godzinach popołudniowych, nocnych i w dni wolne od pracy,

* zabezpieczenie środków finansowych na wspieranie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Oświęcim,

* zabezpieczenie miejsc noclegowych dla osób eksmitowanych, w wyniku orzeczonych eksmisji sądowych bez wskazania prawa do lokalu socjalnego,

* dalszy rozwój działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym, m.in. poprzez promowanie działań na rzecz integracji społecznej, czy aktywnego udziału mieszkańców w życiu społecznym, a także rozwój idei pracy wolontarystycznej,

* zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Przewodniczący Rady

Piotr Hartig
Piotr Hartig